

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Osnutek novega ljubljanskega proračuna

Mestno knjigovodstvo je sestavilo osnutek proračuna za l. 1932, ki pride pred finančni odsek

Ljubljana, 24. nov. Od davi je v zbornici magistrata razporejen občanom na vpogled osnutek občinskega proračuna za l. 1932. Druga leta so prihajali gledat osnutek proračuna le prav redki ljudje in lani jih je bilo v 14 dnevih le komaj 10 v posvetovalnici, kjer je bil razporejen proračun, letos je pa bilo že do 10. zjutraj toliko interesentov kakor lani vseh 14 dni. To priča, da je splošna gospodarska kriza prišla tako visoko, da so se tudi širši krogi začeli zanimati za mestno gospodarstvo, saj so prebivalci mesta čitali že v »Jutru«, da bo morala tudi ljubljanska občina na željo vlade strogo štediti. Mestni uslužbenci se boje, da jim bodo znižani dohodki, hišni posestniki so v strahu, da mestna občina ne bo mogla izpeljati nameravanih načrtov, a vse ostalo prebivalstvo, zlasti pa najnižji sloji, čakajo s strahom, kaj bo, če posledice varčevanja padejo na njihove rame in se reducirajo načrti velikih mestnih del ter tako obrtniki in delavci ne bosta imela več zaslužka.

Razporejeni proračun mesta Ljubljane je torej samo osnutek, ki ga bodo še obravnavali v finančnem odseku in v občinskem svetu, kjer bo seveda še znatno izpremenjen in kolikor mogoče omiljen.

Za danes objavljamo le splošni pregled proračuna mestnega zaklada za leto 1932.

Tekma Dunaj - Beograd

Dunaj, 24. nov. Na državni praznik 1. decembra se vrši v Beogradu medmestna tekma Dunaj - Beograd. Avstrijski zvezni kapetan je že določil naslednje moštvo, ki bo zastopalo barve Dunaja: Franzl (Admiral), Sestra (WAC), Janda (Admiral), Klima (Admiral), Winder (Waker), Urbanek (Admiral), Brosenbauer (Wien), Weselik (Rapid), Walzhoffer (Wacker), Horvath (Wacker) in Pilwein (Sportklub).

Priprave za sestanek

Narodne skupščine

Mandat dr. Kramerja potrjen — Volilni rezultati v dravski banovini pregledani

Beograd, 24. nov. Glavni volilni odbor je imel večeraj plenarno sejo, na kateri so posamezni podobodbi podali poročila o verifikaciji volilnih rezultatov. Danes je glavni volilni odbor nadaljeval svoje delo s pregledovanjem volilnih rezultatov in aktov, da na ta način ugotovi pravilnost volitev in čeda izvoljenim narodnim poslancem polnomočja. Delo glavnega volilnega odbora bo v nekaj dneh zaključeno.

Danes je specialni organ državnega volilnega odbora posetil predsednika vlade in nosilca liste za vso državo g. Pera Živkovića in mu sporočil prvo verifikacijo mandata. Istočasno je posetil ministra za zgradbe dr. Alberta Kramerja in mu poročal, da je njegov mandat za Ljubljano že verificiran in da mu bo izdano polnomočje. Obvestil je tudi ministra dr. Kramerja, da je glavni volilni odbor že končal svoje delo s pregledovanjem volilnih rezultatov

za vso dravsko banovino in da bodo vsem poslancem dravske banovine izdana polnomočja preko sreskih načelstev.

Adaptacijska dela v bivšem gledališču, kjer bo začasno zasedala bodoča Narodna skupščina, se dokončujejo. Že prihodnji teden se vselijo v zasilno zgradbo administrativno uradništvo in stenografji. Do sestanka Narodne skupščine dne 7. decembra bo že vse gotovo. Verjetno je, da bo Narodno skupščino otvoril najstarejši poslanec po letih g. Vekoslav Spinčić. Parlament se bo najprej pečal z verifikacijo mandatov, nato bodo pa seje odgojene do volitev v senatsko zbornico, ki se bodo vršile v prvi polovici meseca januarja. Šele po volitvah senata bo Narodna skupščina skupno s senatsko zbornico otvorjena na kot narodno predstavništvo in pričela z rednim zakonodajnim delom.

Pred novo krvavo bitko v Mandžuriji

Japonci hočejo zasesti še zadnjo strateško točko južne Mandžurije

Vznemirjenje v Rusiji

Pariz, 24. novembra. Kljub pomirjevalnim vestem iz Pariza so prispela iz Sanghaja poročila, iz katerih se lahko sklepa, da se je konflikt med Kitajsko in Japonsko preje poostрил kot omilil. Kitajsko vrhovno poveljstvo koncentriralo v okolici Čingčao 60.000 mož. Čingčao je zadnja strateška točka južne Mandžurije, ki je Japonci še nimajo pod nadzorstvom. Zdi se, da nameravajo Japonci za vsako ceno zavzeti to mesto. Vsi znaki kažejo, da se bo vnela nova krvava bitka. »Daily Telegraph« javlja iz Mukdena, da nameravajo Japonci prodirati vzdolž železniške proge Mukden - Peking. V Harbinu, ki je v interesni zoni Rusije, so Japonci uvedli kontrolo nad civilno upravo. »News Chronicle« javlja iz Moskve, da so v Sovjetski Rusiji v velikih skrbah, da bo Japonska dobila velik vpliv pri upravi vzhodno kitajske železnice. Sovjetski listi

objavljajo ostre članke proti Japonski. Celo v uvodnem članku »Izvestije« se vidi skrb glede nadaljnjega razvoja dogodkov. Oficijelni organ Sovjetske Unije izjavlja, da je daljni vzhod sod smodnika, ki bi ga imperija čisti radi zažgali.

Ameriški državni tajnik Stimson je sporočil ameriški vladi, da smatra Amerika za sedbo Cielkarja za veliko nevarnost, ker bi zaradi tega lahko prišlo do novih mednarodnih komplikacij. Japonska vlada pa je odgovorila, da ni verjetno, da bi prišlo do težkoč z Rusijo.

Energična zahteva

Pariz, 24. novembra. Socialistična stranka in radikalno socialna stranka, splešna delavska zveza, Liga za človečanske pravice, francoska liga za mir in druga društva so poslala predsedniku Društva narodov po-

sebno spomenico, v kateri zahtevajo naglo in hitro poravnavo konflikta v Mandžuriji. Če bi Društvo narodov tega ne moglo storiti, bi napravilo porazni vtis na vse vladne države. Spomenica zahteva, naj Društvo narodov seže po najradikalnejših sredstvih in naj po potrebi uporabi tudi čl. 15. in 16. za intervencijo.

Kompletne instalacije

podvržene carini

Beograd, 24. novembra. AA. V točki 5. splošnih opomb k 15. delu zakonskega predloga o splošni carinski tarifi so določbe o oprostitvi uvozne carine za kompletne instalacije. Ta oprostitve je vezana na dovoljenje ministrstva financ v sporazumu z ministrstvom za trgovino in industrijo oziroma s poljedelskim ministrstvom.

Ko so pred leti sestavljali zakonski načrt o splošni carinski tarifi, je bila naša industrija šele v povojih. S pomočjo carinske zaščite in z olajšavami v tej tarifi pa si je naša industrija toliko opomogla, da je sedaj na lastnih nogah in da lahko posluje neodvisno od inozemstva. Sedaj lahko izdeluje večji del predmetov in materiala, ki tvorijo sestavine mnogih kompletnih instalacij. Mnoge instalacijske naprave pa že izdeluje popolnoma sama.

Zato trgovinsko ministrstvo v prihodnje ne bo več soglašalo z brezcarinskim uvozom kompletnih instalacij, kakor doslej, marveč bo oddajalo vse ono, kar se izdeluje v tuzemstvu in kar je mogoče odvzeti brez škode za instalacijo.

Prizadete stranke, ki se žele poslužiti uvoznih ugodnosti, naj se pred naročilom obrnejo na oddelek za industrijo in obrt trgovinskega ministrstva — seznamom materiala. Pri tem naj oddvojijo vse ono, kar je mogoče v tuzemstvu nabaviti. To je potrebno zato, da pri uvozu ne bo ovir.

Novi davki v Ameriki

Washington, 24. novembra. Vlada ima z načrti o novih davkih velike težave. Demokrate so se namreč postavili na stališče, da hoče vlada naložiti davkoplačevalcem prevelika bremena. Zato bodo v parlamentu glasovali proti novim davkom, s katerimi namerava vlada izravnati primanjkljaj državnega gospodarstva za tekočo poslovno dobo. Zanimivo je, da imajo demokrate v reprezentativni zbornici 1 glas večine, v senatu pa 1 glas manjine.

Janko Sajovic

Kranj, 24. novembra. Ves Kranj je v črni zastavi in vso Gorenjsko je obšla globoka žalost, ko se je razširila tužna vest, da je večeraj ob 18. nenadoma izdihnil svoj plemenito dušo Janko Sajovic, mož, ki ga je poznala prav vsa Gorenjska. Poznali so pa tega dobrega moža tudi daleč po vsej deželi zaradi njegove najčistejše poštenosti, dobrodušnosti in skrajne požrtvovalnosti na vseh poljih javnega življenja. Spoštovanje, ki ga je užival po vsej Gorenjski, in njegova popularnost sta bila tako velika, da da je vsa Gorenjska imenovala le kratko »Janko« in že je vedel kmet v zadnji vasi, da je to trgovec Janko Sajovic iz Kranja.

Pokojsnik je bil rojen leta 1875 v sloviti trgovski hiši pri Plajbezu, ki se je imenovala tako, ker je bila pokojnikova vsej Gorenjski nepozabna mati hčerka znamenite Bleiweisove družine. Ko je dovršil doma osnovno šolo in tudi nižjo gimnazijo, ga je skrbni oče Ferdinand poslal v Ljubljano v ugledno Sossovo manufakturno izučit se za trgovca. Kot trgovski učenec je Janko tedaj absolvirati tudi Mahrovo šolo, a kot mlad trgovec je šel prakticirati v Linz, od koder se je vrnil leto ali dve po potresu zopet na svoj dragi dom, podkovan z vsem znanjem, ki ga je tedaj potreboval napreden trgovec. Kot pravi sin je vsa leta pomagal v trgovini svojememu očetu, ki jo je leta 1905 po njegovi smrti tudi prevzel. Za prvo svojo dolžnost je pokojnik vedno smatral, da obdrži sloves domače trgovske hiše pri Plajbezu vedno na višku to je vedno na najboljšem glasu kot najbolj pošteno in najrealnejše podjetje v Kranju.

Kakor mravlja marljiv in skrben za svojo trgovino je pa Janko Sajovic z nadčloveško požrtvovalnostjo na nepojmljiv način našel v sebi še ogromno moči in energij ter pridnosti in požrtvovalnosti za javno delo. V političnem življenju si v Kranju in na Gorenjskem brez njega ni bilo mogoče misliti nobene akcije in pri zadnjih volitvah je bil Janko zopet tisti, ki je pripomogel Kranju do tako presenetljivo častnega uspeha.

Ze od nekdanj je bila Sajevčeva hiša v Kranju znana kot središče vsega naprednega delovanja na Gorenjskem. Z njegovima pokojnima bratoma Evgenom in dr. Gvidonom so se zbirali mladi Jugoslovenci in snovali študentske krožke, študentske zarote in literarne klube, kjer so se učili rusčine, češčine in srbsčine in iz katerih je izšla garda vseh naprednih mož Gorenjske. Evgen, Gvidon, Joško in Janko Sajovic so bili pa tudi pravi ustanovitelji kranjskega Sokola, saj so na Sajevčevem vrtu telovadili kranjski mladeniči in napredni študentje že dolgo pred ustanovitvijo sokolskega društva. Evgen Sajovic je z dr. Viktorjem Murnikom prinesel iz Prage, kjer je študiral, v Slovenijo pravo sokolstvo, ki je iz Kranja in iz Ljubljane izžarevalo na vse strani Slovenije in tudi v sosedne dežele po Hrvatski tja doli do Srbije. Protektor vsega študentskega in sokolskega gibanja je bil pa vedno Janko Sajovic, ki je poskrbel za varne temelje malih zametkov velikih pokretov.

Ko je Kranj ustanovil Sokola, so bili seveda Sajovci z Jankom prvi in zadnji v društvu. Vsa Slovenija pozna Jankove zasluge za Sokola in odveč bi bilo vse naštevati in vsa hvala.

Janko Sajovic je bil pa tudi od svoje mladosti do zadnjega diha najagilnejši in najznamenitiji član, čast častitljive kranjske Narodne čitalnice. Do zadnjih let je bil njen najvnetejši igralec in odbornik prav za vse.

Seveda je bil splošno spoštovani Janko Sajovic do leta 1927, ko je radi preza-posenosti sam izstopil, tudi najdelavnejši in najrazsodnejši član občinskega sveta mesta Kranja. Dolgo let je bil predsednik središča gorenjskega narodnega gospodarstva, namreč kranjske Mestne hranilnice, ki jo je povzdignil med prve denarne zavode v državi.

Njegovo trdo in resno delo na gospodarskem polju v blagor vseh rojakov, je pa obvladovalo pri vseh ukrepih njegovo predobro zlato srce.

O tem pravilčno dobrem srcu, o njegovi večni vedrini in o njegovem svetniškem optimizmu bi lahko pisali dolga poglavja, saj se danes vsakemu znanцу solzi oko, ko se spomni te kristalno čiste duše.

Najvzornejši altruist je bil seveda tudi voditelj gasilcev v mestu Kranju in vzor vsej Gorenjski. Bil je starosta domačega društva, ki je pod njegovim inicijativnim

vodstvom postalo za Ljubljano najmodernejše društvo v banovini, bil je pa tudi ves čas starosta kranjske gasilske župe. Prav tako je bil dolga leta starosta Sokola in starosta gorenjske sokolske župe, razen tega pa najvnetejši član vseh naprednih kulturnih in humanitarnih društev, da ni mogoče napisati, katero društvo v Kranju bo njegovega sodelovanja bolj pogrešalo.

Za pokojnikom žaluje vdova ga. Vera, hčerka pokojnega zdravnik dr. Edvarda Savnika.

Zapustil je dva brata, namreč kapetana Joska in odvetnika dr. Stanka Sajovica v Kranju ter v domači hiši svojo idealno pomočnico, sestro Hani. Objokujejo ga pa tudi tri njegove omožene sestre, ga. Mimi, soproga župana Cirila Pirca, ga. Nuša Majdičeva in gospa Karla Luznarjeva ter vsa Gorenjska in nešteti znanci kot svojega najvzornejšega prijatelja in najnasebičnejšega svetovalca. Družini in vsem sorodnikom naše najgloblje sožalje.

Pokojsnika pokopljejo jutri popoldne ob 15.30 v grobnico na domačem pokopališču.

Slava mu!

Premestitev

Beograd, 24. novembra. Minister za promet je odredil da se po službeni potrebi premesti g. Janko Grampovčan, administrativni uradnik državnih železnic v Ljubljani, v Beograd h glavni kontroli dohodkov državnih železnic.

Izdelovalcem

specijalnih vin

Ljubljana, 24. novembra. AA. Kraljevska banska uprava dravske banovine razglašala na osnovi odloka kmetijskega ministrstva št. 54.472-II ex 1931 z razpisom No III 7987-8 od 12. novembra 1931, da morajo vsi izdelovalci specijalnih vin (desertna, penača se, aromatizirana in medicinska vina) v svrhu prodaje to izdelavo nemudoma pisмено prijaviti kmetijskemu ministrstvu potom kletarskega nadzornika in kraljevske banke uprave dravske banovine v Ljubljani, Gosposka ulica 15, ako tega še niso storili. Pri tem je treba točno upoštevati § 11. zakona o vinu, odnosno čl. 30 in 31. pravilnika k temu zakonu. Ako prijava ustreza vsem zahtevam s pravilnikom, jo kmetijsko ministrstvo odobri, sicer pa zavrne. Komur je kmetijsko ministrstvo že odobrilo izdelavo in naziv kakega specijalnega vina, tisti mora po nalogu ministrstva poslati kletarskemu nadzorniku po 3 etikete za vsako vrsto proizvoda najpozneje do 31. decembra 1931. Proti izdelovalcem in prodajalcem specijalnih vin, ki se ne bodo ravnali po za-dnevni predpisih, se bo postopalo po zakonu o vinu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2273.78—2280.03, Bruselj 785.94—788.30, Curih 1098.45 do 1101.75, London 203.61—211.11, New York 5654.26—5671.26, Pariz 221.83—222.49, Praga 167.84—168.34, Trst 299.74—294.74.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.05, Pariz 20.18, London 18.88, New York 516 in pol, Bruselj 71.50, Milan 26.60, Madrid 43.50, Amsterdam 206.90, Berlin 122.25, Sofija 3.73, Praga 15.28, Varšava 57.60, Budimpešta 90.02 in pol, Bukarešta. 3.07.

Zvočni kino Ideal

Danes nepreklicno zadnjikrat
Edgar Wallace

v znamenitem, velenapetem kriminalnem filmu

CINKER

Lissi Arna — Paul Hörbiger
Szöke Szakall

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Obvarujmo jih lakote in mraza!

Darujmo čez zimo vsaj en odstotek svojih mesečnih dohodkov gladujočim

Ljubljana, 24. novembra. Boda je vedno ostriša. Mnogo je vidimo, še več pa je skrite, a tem strašnejše bode. Sinovi naroda, dobri in zvesti državljani, nimajo najskromnejših življenjskih potrebščin: lačni so starši, lačni, blede in bolehnih so nedolžni otroci, matere morejo kričati po kruhu tolažiti le s solzami. Sinovi brez posla, a mnogi očeti prinašajo mnogoštevilni rodni komaj toliko zaslužka, kolikor je potrebno za eno osebo. Koliko dobro obleke in čevljev zagizo po blatu, z bojaznijo gledajo mrazu nasproti. Temni in tesni stanovanjski prostori bi bili komaj primerni za prezimovanje živali — kako šele za bivanje človeka — brata!

Zalobig je med nami še vedno premalo misla za posledno in učinkovito dobrodelno pomoč bližnjemu. Mnogim rodbinam v našem mestu, možem, ženam in otrokom preti to zimo glad. Vemo, da trpi pod težko krizo, ki ne prizanaša nikomur, tudi ljubljansko prebivalstvo. Vendar pa je ogromna večina izmed nas obvarovana najhujšega. Mi ne vemo, kaj je glad in kaj je zima za onega, ki jo pričakuje brez obleke, kuriva in toplega stanovanja. Čas gospodarskih in socialnih kriz, doba nemirnega političnega vrvenja, doba krize družabnega reda nujno zahteva poglabitev in razširitev socialnega duha, krščanske morale in etike.

Mestna občina ljubljanska stori, kar more storiti. Njena sredstva pa so omejena in krijejo le del potreb socialnega skrbstva. Razna karitativna društva sproti izčrpavajo svoje dohodke, ki morejo učinkovati le malenkostno število tistih, ki so še v službah, je neprimerno večje od števila tistih, ki so izobčeni iz gospodarske zajednice. Verujemo, da bi se dalo poskrbeti vsem tem vsaj kruha, če bi jim priskočili na pomoč vsi tisti, ki so še v službah in ki imajo dohodke od samostojne obrti in premoženja. Vsi skupaj bi ustvarjali čudeže. Z en skromen odstotek, odtrgan od naših mesečnih dohodkov in darovan za podpiranje gladujočih, bi nam najbrže omogočili da bi obvarovali v našem mestu sleherni rodbino gladi.

Pod vodstvom mestne občine ljubljanske in njenega župana se je po vzoru drugih mest, doma in v tujini osnovala posebna pomožna skupina, ki naj ostane trajna dobrodelna akcija ustanova dobrega ljubljanskega prebivalstva in vseh njegovih dobrodelnih organizacij. »Pomožna akcija« ima pričeti s svojim intenzivnim delovanjem vsako jesen, da blazi strahote zime in mraza.

»Pomožna akcija« hoče ohraniti in obvarovati samostojnost vsake dobrodelne

organizacije. Ona naj bo samo izpolnilna posameznikov, v njej naj bo združena avtoriteta vseh dobrih src občanov. »Pomožna akcija« naj s skupnim nastopom pogloblja in razširja smisel za karitativno delo vseh, kjer tega smisla ni, ali je preslabo razvit. »Pomožna akcija« naj bo vidna znak kulturne popolnosti socialnega čutenja ter krščanske morale ljubljanskega prebivalstva. »Pomožna akcija« naj druži vse, skrbi naj s svojim dobrim srcem za socialni mir in red med nami.

Darujte to zimo vsaj en odstotek svojih mesečnih dohodkov za gladujoče! Karkoli morete pogrešati, naklonite eni podpisanih organizacij; obleko, obutev, perilo, živila, denar, darujte za dobro voljo in dobro besedo! Ne bodite gluhi za prizadevanje posameznih dobrodelnih organizacij ali socialnega urada mestne občine! Vsi zmoremo z malimi žrtvami vse! Zato mora pri podporni akciji sodelovati sleherni izmed nas od onih z najskromnejšimi do onega z največjimi dohodki. Več je blagostanje pa nalaga še prav posebne moralne dolžnosti. Mestna občina in karitativne organizacije sodelujejo združeno v tej veliki akciji. Vsi sodelujoči faktorji si bodo skupno prizadevali, da se doseže skupni veliki namen:

Da se obvarujejo to zimo brezposelne in revne rodbine in brezposelni in revni posamezniki v našem mestu pred gladom in zimo. Vse eno je, komu izročiti svoj prispevek. Po vseh potih zbrani prispevki bodo služili le enemu namenu, da izpolnimo svojo dolžnost nasproti trpečim bratom in sestram.

Župan in mestni načelnik dr. Dinko Puc. — Za Karitativno zvezo: Valerijan Učak, prior. — Za Delavsko zbornico: Mihael Čobal, predsednik. — Za Društvo skrb za mladino: Miroslav Urbas, predsednik. — Za društvo »Socac«: Ivo Sanein, podpredsednik. — Za društvo Sv. Elizabete: kanonik Ivan Sušnik, predsednik. — Za Klub Primork: Maša Gromova, predsednica. — Za Kolo jugoslovanskih sester: Franja Tavčarjeva, predsednica. — Za Krajevni odbor Rdečega križa: dr. Oton Fetič, predsednik. — Za Krščansko žensko zvezo: Anica Lebar, predsednica. — Za Krščansko žensko društvo: Mara Brejčeva, predsednica. — Za Školsko župo ljubljansko: dr. Josip Pipenbacher, starosta. — Za Vincencijevo družbo: dr. Mirko Božič, predsednik. — Za Zbornico za trgovino obrt in industrijo: Jelačin Ivan, predsednik. — Za Zvezo delavskih žena in deklet: Brezar Štefka, predsednica.

zato moramo predstaviti že zaradi tega pohvalno omeniti.

Po petem programu, ki se udeleženci lepe prireditve rajali v najboljšem razpoloženju do pozne ure.

NOVINARSKI KONCERT

DECEMBRA V „UNIONU“

Slovenci v Ameriki

V Jolietu je podlegel poškodbam pri delu 58-letni France Gregoraš, doma iz Metlike. Pokopali so ga 31. oktobra. — V istem kraju so pokopali 27. oktobra Antona Jurmana, ki je podlegel jetiki. Pokojni je bil rojen v Jolietu, zapustil je mater in štiri sestre. Tretji, ki ga je pobrala smrt iz vrst jolietških Slovencev, je bil 73-letni Josip Gregorič. Doma je bil z Dolenjskega, v Ameriki je bil okrog 30 let. Pokopali so ga 2. novembra. — V kraju Rockdale je umrla Bernardina Lozar, stara 36 let. Doma je bila iz Vipave. V Clevelandu je umrl Franc Pelan, doma iz Starega trga pri Ložu. V Ameriki je bival 32 let. Za njim žaluje žena.

»Ameriški Slovenci« poročajo o žalostni usodi slovenskega misijonarja, frančiškana P. Baptista Turka, ki so ga baje ujeli kitajski banditi. Pater Turk deluje že od leta 1901 kot misijonar na Kitajskem, zadnje čase je oskrboval misijonska sirotišča v okolici Hankowa, kjer ga je zajela strahovita poveljen. Misijonar se je srečno rešil, toda doletela ga je nova nesreča. Na misijonski postaji Kichov so ga ujeli kitajski roparji in ga odpeljali s seboj. Kaj se je zgodilo z njim ni znano. P. Baptista Turk je bil rojen leta 1874 v Toplicah na Dolenjskem.

G. Golovin o režiji „Dežele smehljaja“

G. Golovin, baletni mojster naše opere, pripravlja premiero opere »Dežela smehljaja«. Na vprašanje našega poročevalca je odgovoril sledeče:

Delo baletnega mojstra je tesno zvezano z režijo. Baletni mojster in režiser morata delati vzporedno. Zato ni prav nič posebnega, če postane baletni mojster tudi režiser. To ste imeli priliko videti že pri »Kostanec«, ki jo je zrežirala ga. Fromanova. To pot sem se tudi jaz oprijel režije in to Leharjeve opere »Dežela smehljaja«. Delo samo na sebi je že po vsebini simpatično. Razrešitev konflikta med tenorjem in prvo pevko je nenavaden — na koncu se razide. Sicer pa vsebino tako poznate, če ne od drugod, vsaj iz tonfilma. Vendar moram tukaj poudariti, da je originalni tekst precej različen od tonfilma. Dejanje je precej skromno. Zato je bila moja prva naloga, da ga poživim. Stori sem to s povsem svojevrstno karakterizacijo oseb. Liza je pri meni vesela dama, ki ji je kitajski princ samo eksočna avantura. Princ je ujec, ki neusmiljeno pritiska na nečaka, bi vplival mogoče celo mučno dolgočasno, da mu nismo dali vse le, groteske note — četudi nismo krenili od njegove starokitajske fanatične konservativnosti. Nadporočnik Potenstein je karjerist. Lovi Lizo, ker postane kot njen mož sorodnik feldmaršala in to je za kariero v vsaki armadi zelo uvaževanja vredno. Prav gotovo je kot baletni mojster nisem mogel mimo baleta. Mislim, da bo prav posebna atrakcija nastop baleta v II. dejanju. Lehar je v prilogi panturte stavil na razpolago nekako stilizirano kitajsko muziko, ki mi je prišla zelo prava. Nastudiral sem tri kitajske plesne. Posebno pozornost upam, bo vzbudil bojni ples z mečem in sulico. Za smeh bosta skrbeli še dve maski. Režija se je poslužila grotesknega stila, ker edino z njim je bilo moči opereto poživeti. Konec opere je zrežiran v smislu naslova »Dežela smehljaja«. Princ in princesa se v družbi Kitajk vživata v svojo usodo, ki jo s kitajskim nasmeškom resignacije sprejmeta nase. Nato se vsi s kitajskim poklonom poklonijo občinstvu, kar je star kitajski običaj. Muzikalno je »Dežela smehljaja« prav simpatična in bo po slagerski »Viktorije« prijetna sprememba, zlasti po nekaterih točkah, ki so komponirane prav resno.

Inscenacija (po načrtu g. Ujaniščeve) je realistično stilizirana. Poleg že napovedanih točk baleta, so številni nastopi, glosi, ki so se v naši opereti zelo udomačili. To je tudi razumljivo. Opereta režija mora stremeti za tem, da napravi delo čim bolj efektno. Vsi efekti pa morajo biti na mestu, to se pravi; morajo biti harmonično vžvižani v celoto. Vsi za enega, eden za vse. Če vsi sodelujoči storiijo v polni meri svojo dolžnost, potem je uspeh zagotovljen. Vsak nastopajoči je važen. Zastarelo tradicijo sistema je treba opustiti, ker danes daleko več ne ustreza. Moderno gledališče, ki je začelo s kolektivno režijo najprej v drami, zahteva tako režijo danes tudi že v opereti. Gledališka umetnost je produkt kolektivnega dela režiserja, igralca, dirigenta, scenografa, baleta itd., seveda — vodilno mesto je režiserjevo, ker javo mora imeti vsako telo. Zato je vsa moderna gledališka umetnost koncentrirana na režijo.

Vzrok obupa.

— Zakaj ste se nam ravni ustreli? Samomislilni kar židat: Ker se noče moja žena!

Film „V kraljestvu Zlatoroga“ vrnjen

Po dvomesečnem romanju po Poljskem se je v soboto močno obrabljjen vrnil v Ljubljano

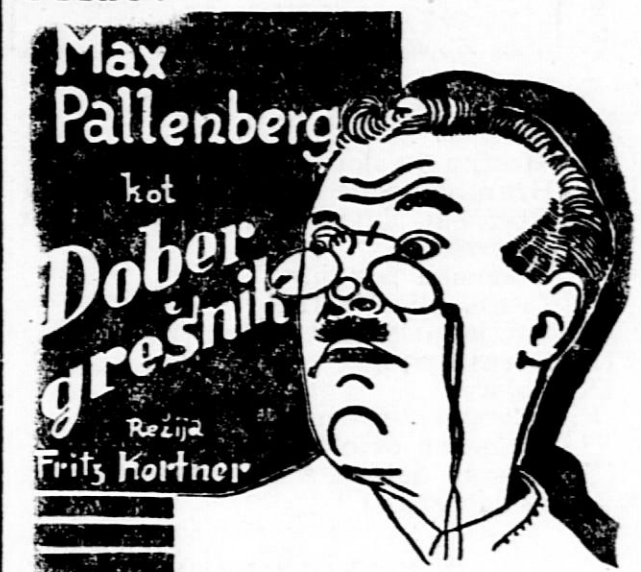
Ljubljana, 24. novembra. Med letošnjo jesensko razstavo na velesejmu je TK Skala predvajala v Ljubljani prvi jugoslovanski alpski film »V kraljestvu Zlatoroga«, ki je 12 dni zaporedoma polnil prostorno unionsko dvorano. Po predvajanju v Ljubljani je pa TK Skala film poslala na Poljsko, kjer naj bi se predvajal na kongresu Asociacije slovenskih planinskih društev, ki se je vršil od 12 do 17. septembra v Lvovu. Film je odposlala neka spedijska tržda iz Ljubljane kot ekspressno blago in bi moral pravočasno prispeti v Lvov. Toda film je prispel prepozno in ga torej udeleženci kongresa niso videli. Delegati Zveze planinskih društev Jugoslavije, ki so se udeležili kongresa, so bili v zelo mučnem položaju, ker niso mogli izpolniti obljube. Filma sploh ni bilo in nihče ni vedel, kaj je z njim. Poleg tega je nameraval ljubljanski delegat še usodno napako, da je pustil po kongresu ključno opremo železnega zaboja, ki se v njem pošilja film v Lvov. Filma torej ni bilo ne v Lvov, ne nazaj in bati se je bilo, da se je izgubil. TK Skala je brzojavil na vse strani, toda odgovora ni bilo. Pozneje je TK Skala zvedel,

da so film na Poljskem vendar le predvajali. Sledile so nove intervencije. Že se je zdelo, da je film izgubljen, toda v soboto zvečer je bil poslan nazaj v Ljubljano in vrnjen Skali.

TK Skala filma še ni prevzela, ker je zanj odgovorna Zveza planinskih društev Jugoslavije, ki je prevzela jamstvo. Skala si so pri povrnem ogledu samo ugotovili, da je film zelo obrabljjen, da so ga očitno večkrat predvajali, da pa teža odgovarja pošiljati. Da pa točno ugotovi, kaj je s filmom, se je danes donoldne ob 11 vršilo predvajanje filma v Ljubljanskem dvorani, ki so mu prisostvovali sodni izvedenec, zastopnik TK Skale, Zveza planinskih društev in novinarji.

TK Skala je namreč zahteval izročiti odvetniku Klub ima veliko izrabo, ker je bil pogodbeno vezan za izposojanje filma raznim društvom. Pogodbe pa ni mogel izpolniti, ker filma cela dva meseca ni bilo s Poljskega. TK Skala je prejela nedavno ponudbo, naj bi poslala film proti visoki odškodnini na Holandsko, pa ponudbe ni mogla sprejeti, ker filma ni imela. Tudi to pomeni veliko gnetno in moralno škodo.

Pride!

Ali veste, da je Pallenberg najboljši današnji komik?

Škofjeloško občinsko gospodarstvo

Škofja Loka, 20. novembra. Škofjeloški občinski zastop je na svoji proračunski seji 16. t. m. sprejel proračuna občine in mestnega ubožnega sklada. Številke proračuna so vsestransko pretehtane in okrene. Le tako je mogoče, da sta proračuna samo za spoznanje višja ko lani, čeprav so nastale nekatere nove datave.

Proračun mestne občine izkazuje v cellem 472.927,13 Din izdatkov, ki se bodo krili s predvidenimi dohodki in davčnimi v iznosu 185.727,78 Din. Dohodki bodo predvidoma tilde: dozdnevni prebitek je 32.909,25 Din. Pri gospodarstvu se bo dobilo 40.600 Din, i. s. od zakupnine zemljišč 1600 Din, od tehtnic 2800 Din, od klavnice 25.000 Din, od kamoloma 4000 Din in od najemnine poslopij 5000 Din. Glavnice so vnešene z zneskom 5500 Din. Pristojbine bodo dale v cellem 26.570 Din in to: sejmšica 3500 Din, oglednina 13.000 Din, občinske takse za izdajo listin 500 Din, stavbni ogledi, zabave in razne prave 5000 Din, psi 4500 Din in ogled mrljev 70 Din. Javne naprave bodo dale 1500 Din in globe 200 Din. Izrednih dohodkov bo 5120 Din. Vseh prejemkov po tem računu je 112.199,35 Din.

Izdalo se bo: Za gospodarstvo 22.000 Din. Za davke je predvidenih 3000 Din, za vzdrževanje poslopij 2000 Din, za klavnico 16.700 Din, za kamolome 500 Din itd. Uprava stane 30.220 Din. V ta znesek je všteta plača tajnika; snamežje, kurjara in razsvetljava uradnih prostorov; naročnina časopisov; bolniško in pokojniško zavarovanje uslužbencev, pisarniška uprava, pisarniške potrebščine, knjige, tiskovine in zakoniki. Za odplačila dolgov od glavnice je proračunanih 19.000 Din. Redstvo je vračunano z 38.000 Din i. s. čuvaji 26.000 Din. Gasilno društvo 1000 Din in javna razsvetljava 11.000 Din. Javne naprave bodo stale 61.800 Din: regulacijski načrt, ki je Škofji Loka prepotreben 20.000 Din, vzdrževanje cest 26.000 Din, vzdrževanje mostov 2000 Din, cestarji 10.800 Din, cestne table 1000 Din, vzdrževanje vodnjaka in voda 2000 Din. Za zdravstvo je določenih 14.520 Din in za socialno skrbstvo 49.650 Din. Prispevek k ubožnemu skladu je 49.150 Din. Solstvo in prosveta imata 226.387,13 Din proračuna i. s. meščanska šola 10.000 Din, osnovna 195.112,13 Din, dekliška 3000 Din, obrtna 195.112,13 Din, trgovska nadaljevalna 1000 Din in godba gasilcev 360 Din. Kmetijstvo ima znesek 250 Din. Izredni izdatki pa so proračunani na 10.200 Din: kladanje snega, narodna slavlja, nepredvidene potrebe i. dr.

Proračun ubožnega sklada, ki je celota zase ima 75.050 Din izdatkov, ki se poleg prispevka iz občinskega proračuna krijejo naslednje: od posestev in zakupnin, plesnih prireditve, taks, daril, voščil in dedščin se dobi 2.650 Din; od dražbenih odstopkov, preplačanih podpor in glob 23.500 Din in od oskrbe tujih ubožcev v ubožnici 20.000 Din.

Izdalo pa se bo m. dr. za vzdrževanje ubožnice 4000 Din, za vzdrževanje ubožcev 45.000 Din, za ubožce v oskrbnih in odgojnih zavodih 8000 Din, predplačane podpore so 2000 Din, pogrebni stroški 1500 Din, denarne podpore domačim ubožcem 13.500 Din, prevoz, nabava in zavarovalnina 700 Din.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Turek 24. novembra katoličani: Ivan Krški, Jeca, pravoslavni 11. novembra: Stevan.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Kongres pleše.
Kino Dvor: Lov za senzacijami.
Kino Ideal: Olnker.
ZKD: Najnovejši Ufni kulturni zvočni filmi v kinu Matici ob 14.30.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Bahovec, Kongresni trg 13, Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Hočevar, Lj. VII., Celovška cesta 34.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 24. novembra: Vest. Red D.
Sreda, 25. novembra: Brez tretjega. Red C.

Rostanova drama »Veste« z gospo

Marijo Vero, gđ. Boltarjevo in go. Rakarjevo ter z gg. Debevcem, Skrbinkom, Zelnikom in Bratinu se vpripori drevi za red D. Mesto obolelega g. Kralja nastopi g. Gregorin.

Abonenti reda C imajo jutri v četrtlet 25. t. m. v drami Begovičevu izvirno dramo »Brez tretjega« z gospo Miro Danilovo in g. Levarjem. Sprememba repertoarja je bila potrebna, ker je g. Kralj bolan.

OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 24. novembra: Laterna. Red B.
Sreda, 25. novembra: Košana. Red E.

Drevi ob 20. se poje v operi Novakova

»Laterna« v premijerski zasedbi, za red B. Dirigira kapelnik Stritof.

Konjovičeva »Košana«, izvirna jugoslovanska opera, se ponovi v naši operi v sredo dne 25. t. m. z gospo Gjurgjenac v naslovni vlogi. Ostala zasedba kakor pri premijeri. Predstava je za red E.

V letošnji operni repertoar je uvrščena Wagnerjeva opera »Večni mornar«, ki je pri nas ena najprijateljnejših Wagnerjevih del.

V soboto bo premijera Leharjeve opere »Dežela smehljaja«. Opereta je imela zelo velik uspeh. Naša vpriporitev, v režiji baletnega mojstra g. Golovina bo nekoliko drugačna, kakor so običajne vpriporitve tega dela. Težišče ne bo samo tenorska partija, ki je bila napisana za slovečega Tauberja, temveč je raztegnjeno na vse dejanje. Baletne vloške, katere drugod ponavadi izpuščajo, bodo dale celi vpriporitvi pestrejši značaj. Premijera bo izven abonmaja.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

Premiera! **BEBE DANIELS** v vlogi reporterja ob napetih dogodkih

Lov za senzacijami

Ob 4., pol 8. in 9. Cene 4 in 6 Din.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 24. novembra.

Policijska je to dni aretirala nekoga Rus, ki je osumljen odprave telesnega plovca. Pri njem je namreč našla dve pisli, ki ga zelo kompromitirata. Rus je bil zaslisan in je odločno zankal, da bi se pečal s takimi posli. Policijska je uvedla obširno preiskavo, ker domneva, da je Rus profesionalno opravljal to obrt.

Branjevka Katarina Kuas, stanujoča v Rakovniški ulici 8, je prijavila, da je v noči od nedelje na ponedeljek nekdo vlomil v njeno stanovanje in ji odnesel razne slaščice, 150 razglednic, 16 rožnih vencov in drugo robo v skupni vrednosti 800 Din. V stanovanje Gabrijela Debeveve, soproge artiljerijskega kapetana v p. na Dunajski cesti 88, se je splazil neznan tat in ji odnesel rdečo baržunasto obleko, par novih ženskih čevljev, dve naglavni rutli, več manjših stvari in 250 Din gotovine. Skupna škoda znaša 700 Din. — Delavcu Ivanu Dorniku, stanujočemu v Gosposki ulici 6, je včeraj nekdo v Puharjevi ulici št. 14 odnesel žamski suknjič, vreden 250 Din.

Proslava Levstikove 100 letnice

Akademija ljubljanskih učiteljskih in učiteljskih v Delavski zbornici

Ljubljana, 24. novembra.

Snoči je bilo v dvorani Delavske zbornice kar pomladno praznično. Ne sicer zaradi proslave 100letnice Levstikovega rojstva same na sebi, temveč po značaju prireditve. Bodoči vzgojitelji, sejalci kulture, tisti tihj prosvetni delavci ki odlikujejo in ustvarjajo najnežnejše značaje in kažejo mlademu rodu prvo pot v življenje — so se odločili velikemu in vedno svetlemu našemu vzoru Levstiku.

Dvorana se je napolnila do zadnjega prostora. Zadaj in ob straneh je bilo kar celo morje samih cvetočih, smehljajočih se glav, da si kar podvomil kako se naj te rožice prelevijo v stroge »solmistrice«. Na sedežih je tudi prevladoval mladi svet, vendar pa pod skrbnim okriljem mamic in resnih očetov. Tiste blažene smehljajoče se so pa bile mame na odru nastopajočih umetnikov in umetnic.

Prav spredaj so zasedli sedeže vzgojiteljske, nadzorniki, direktorji z dr. Jugom, dr. Rapetom in ravnateljem Hubdom na čelu s profsorskim zborom. Vaje ni so spoštovanja, respekta in impeniranja, za hrbotom pa prešernega posmeha.

Zivahno, veselo razpoloženje je vladalo ko se je dvignil zastor ter zaigral šolski orkester venček melodij Ruskih odmevov — pogumno in z vneom. Mladi umetniki so nam dokazali, da bodo v bodočnosti dobri muzikalni vzgojitelji na deželi, njih orkester je merilo za umetniško višino šolskih orkestror.

Vsi so pristrčno aplavdirali simpatičnemu fantu.

Pred občinstvo je stopil pogumno učiteljski Vojko Jagodič. Pozdravil je prisotne, izražajoč veselje, da jih je toliko, ki vedo ceniti Levstika in pomen njegovega dela za našo kulturo. Posebej je po pozdravil prosvetnega inspektorja dr. Koinika, direktorja moškega učiteljskega g. Doklerja, direktorja ženskega učiteljskega dr. Orla, predsednika ZKD direktorja Juga, predsednika ljubljanske sekcije JUJ g. Dimnika, predsednika ljubljanskih učiteljev g. Mlekuža in druge predstavnike prosvetnih oblasti.

8. točka pesteriga programa, recitacija g. Jagodiča, je morala odpasti, ter jo je moral g. Jagodič sam obglaviti pred občinstvom. Slavnostno besedo je imel učiteljski g. Drago Košmrlj. Govoril je morda še nekoliko šolsko z neuglajanim naglasom, s preveč visoko do: čimi besedami, vendar se je pa v vsaki besedi očitvala le predvsem vna, čustvo ter idealizem, ki dajejo mlademu človeku zanosni polet za svetlimi vzori, kakršni je bil Levstik.

Zato je tudi njegov vzklil na koncu govora, da mora biti naše stremljenje pot za Levstikom, našel globlji odziv.

Pevce učiteljske, moški zbor, je občinstvo sprejelo nekoliko rezervirano ter napeto pričakovalo, kako se bodo izkazali. Zbor je vodil mladi pevovodja g. Mihelčič. Zapeli so brez not Volarčev Razstane in Zvečer. Pokazali so predvsem discipliniranost in mladostno, svežo silo svojih grl. Gromovito odobravanje je bilo zaradi tega tudi povsem zaslužno. Solo je zapel — čvrstim glasom g. Matko Matjan. Deklice, kar niso mogle nehati s ploskanjem.

Zelo je ugrel trio violina, čelo in klavir gospodov Kuharja, Plantariča in Mihelčiča, ki so se res potrudili, da so se izkazali nad vse pričakovanje.

Ljubka pevka je bila gđ. Milena Trostova, ki je zapela v sopranu nežno sentimentalno Jenkovi Dve utvi in Adamičevu Grešnikovo molitev, da so se gotovo vsem grešnikom zganiila srca. Pri klavirju je bil sam prof. Adamič.

Zavalovalo je cvetočih glav, kot da je prišla sama pomlad na oder — nastopile so razne učiteljske. Eh, bilo je skrb, dela, preden je nastopil ta svetel trenutek, da se pokažejo pred kritičnim občinstvom in, saj veste, kaj jih je še najbolj skrbelo — ni mala reč stopiti pred toliko pozornosti oči, pa so strašni križi z obleko, frizuro, oh, da!

Seveda smo jih občudovali od začetka do konca, zlasti še, ker so bile tako ganljivo pokorne dostojanstvenemu vodji kot majhne punčke v pravem šolskem zboru. Srebrna grla — vse vzorno, dovršeno, kaj bi se hvaleži! G. prof. Adamič je pa itak dovolj počastilo občinstvo z bučnim odobravanjem.

Se enkrat so nastopili mladi pevci, tokrat pa v mešanem zboru. Prof. Adamič je izvajal iz zbora polno, močno pesem, ki je prevzela slednjega poslušalca.

Koncertni del prireditve je zaključil ambiciozni violinist g. Drago Zajc tako dostojno, da si lepšega zaključka ne moremo želei.

Po odmoru so nam učiteljski še prikazali dramatično sliko, Levstikovega De-setega brata v prireditvi g. J. V.

Mnogo truda in požitvalnosti jih je stalo, da so nam nudili tako bogat spored ter bi končna točka lahko brez vsake škode odpadla. Vprijoritev se namreč ni mogla povzpeti povsem nad poskus, zlasti v tehničnem pogledu, kar je razumljivo, saj zahteva preveč skušenj ter predpriprave, da bi jo mogli riskirati kar tako brez vsake škode. Toda namen je bil najboljši,

Dnevne vesti

Iz Ljubljane

Akcija brezposelne inženjerje. Zagrebška sekcija Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov je imela te dni sejo in je med drugim razpravljala tudi o brezposelnosti inženjerjev. Sklenila je pokreniti energično akcijo, da dobe službe vsi inženjerji na področju zagrebške sekcije. V ta namen je pozvala vse brezposelne inženjerje, naj se takoj prijavijo. Razpravljalo se je tudi o brezposelnosti kemikov in klub kemikov je izdal poziv, v katerem pravi, naj se vsi brezposelni inženjerji kemije v državi prijavijo klubu in navedejo posoje, pod katerimi bi bili pripravljeni sprejeti službo. Obenem naj sporoče klubu, katera podjetja zaposlujejo inženjerje kemike, da bi mogel klub poskrbeti, da pridejo na njihova mesta domači inženjerji kemije.

Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan dr. Ivan Kačar, zdravnik v Ljubljani.

Unija stavbinskih delavcev v Celju pristopila k Narodno strokovni zvezi. Unija stavbinskih delavcev v Celju je imela v nedeljo 22. t. m. svoj izredni občni zbor v gostilni »Pri Angelu« na katerem je sklenila pristop k Narodno strokovni zvezi. Občni zbor je vodil predsednik društva g. Lebič Valentin, ki je uvodoma pozdravil centralnega tajnika NSZ g. Kravosa in predsednika stavbinskih delavcev g. Galjola, ki sta prišla iz Ljubljane na občni zbor. Na občnem zboru je tajnik g. Kravos povdaril nujno potrebo združitve vseh strokovnih društev v zvezo narodnega delavstva in prečital tudi pravila podružnice, katere je občni zbor osvojil za svoja pravila. Izvolil se je nato novi odbor na čelu z predsednikom g. Lebič Valentinom in tajnikom g. Vrečer Ivanom. Občni zbor je pozdravil tudi predsednika stavbinskih delavcev g. Galjola iz Ljubljane. Na občnem zboru se je poročalo tudi o akciji NSZ za doseg kolektivne pogodbe, ki naj uredi delovno razmerje med stavbeniki in njega delavstvom. Lepo uspeši občni zbor je zaključil ponovno izbrani predsednik g. Lebič, ki je izrekel svoje zadovoljstvo, da je članstvo bivše Unije z veseljem pozdravilo združitve z Narodno strokovno zvezo.

Brezposelnost v Zagrebu. V Zagrebu je 16.165 brezposelnih delavcev in nameščenec, samo deloma zaposlenih pa 5101. Največja brezposelnost vlada med gradbenim delavstvom.

Guslar Barjaktarevič v Gradcu. Današnja »Tagespost« poroča, da je nastopil znani guslar Barjaktarevič v nedeljo v Gradcu. Njegove pesmi je tolmačil prof. dr. Matl. Spontano je pa nastopil naš konzul v Gradcu g. Aleksander Omiculus, ki se je izkazal kot izborni poznavalec ne samo prastarih pesmi svoje domovine, temveč tudi nemške literature. Občinstvo je z velikim zanimanjem poslušalo njegovo predavanje.

Jesenska prireditev zagrebškega velesejma. Zagrebški velesejem otvoril v soboto ob 11. na svečan način svojo jesensko prireditev, ki bo trajala do 1. decembra. Prireditev bo obsegala veliko razstavo pernatine, zajcev, golobov, ptic pevk, kaktjev, agav, aloj itd., obenem bo pa prirejena razstava vsega, kar je treba vedeti in imeti v borbi proti podganam, ki delajo Zagrebčanom zadnje čase tako hude preglednice. Jesenski prireditev bo priključen tudi higijenska razstava. Posetniki imajo polovico vožnje na železnica.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da se bo dosedanje vreme poslabšalo. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 11,2, v Skoplju 6,5, v Ljubljani 6,2, v Sarajevu 4,4, v Beogradu 4,1, v Mariboru 3,4, v Zagrebu -0,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,5, temperatura je znašala 1,5.

Krvava bitka pri Zagrebu. V šestih pri Zagrebu se je vnela v nedeljo med dvema skupinama kmečkih fantov krvava bitka. Fantje so začeli streljati z revolverji in slučajno je zašel med sovražna tabora Mirko Šipek, ki je dobil kroglo naravnost v srce in je obležal mrtev. Ranjenih je bilo pa pet služajno mimoidočin domačinov.

Kaznovana bojevitost. Rihard Glibe, 20-letni delavec iz Gorenje, občina Stara cerkev pri Kočevju, je v nedeljo popaval s tovariši. Kakor običajno so fantje prevleč pili in nastala je rabuka. Glibe je zagrabil steklenico in oplazil nasprotnika po glavi, da se je steklenica razbila. Glibe si je pri tem prerezal žile na desni roki in so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

Obleke in klobuke kemično čist. barva, plisira in laka tovarna JOS. REICH.

—Lj Po globoki ljubezni do petja in pesmi smo znani Slovenci daleč po svetu. Ne poznamo pa prireditve, kjer bi prišla ta značilna poteza v našem narodnem značaju tako do veljave, kakor na vsakoletnem novinarskem koncertu. Tudi letos bo novinarski koncert 1. decembra pravi praznik naše pesmi. Nastopita dva priznana pevsko zbor »Ljubljanski Zvon« in »Grafika«, poleg tega pa dva preizkušena kvinteta. »Grafika« nam zapoje Foersterjevo »Spake« in Adamičev »Završki fantje«. »Spake« je dramatična uglasbitev Aškerčeve balade, ki zahteva rutiniran in dobro izvežban moški zbor. Adamičevi »Završki fantje« so živahna, prešerna fantovska skladba, ki užge. Slovenski vokalni kvintet zapoje Risto Savinov »Tehtni vzrok«, redko izvajano pesem iz N. G. Krekovič »Novih akordov« in Fibichovo »Tiho noč«, med češkimi pevskimi zbori zelo priljubljeno skladbo lirčnega značaja. Pevski kvintet »Ljubljana« je pripravil Jeretovo »Pelin roža«, vsepovsod znano melodijozno skladbo z lepim baritonskim solom. To pesem je pel slovenski vokalni kvintet za gramofonske plošče »His Masters Voice« in to je najboljša slovenska plošča. Poleg tega zapoje še Prelovčev »Zapoj mi pesem, o dekle«, nežno, toplo občuteno pesmico, ki jo imajo vsi kvarteti na repertoarju. »Ljubljanski Zvon« je pripravil za novinarski koncert Pavčičevo »Če rdeče rože zapade sneg«, ki spada med najblaglasnejše pesmi naš zborovske literature. M. Pugljev tekst je na široko uglasben, skladba zahteva finega, delikatnega prednosaža zlasti v dinami. »Ljubljanski Zvon« zaključil novinarski koncert z navdušeno pesmijo mladine komponirano v jugoslovenskem duhu »Barbari mi smoj« J. Gotovca.

—Lj Jubilej požrtvovalnega narodnega delavca. Te dni je srečal Abrahamo višji monter mestne elektrarne g. Fran Indof. Jubilar je vzor agilnega in zavednega delavca na narodnem polju. Z veliko verno in požrtvovalnostjo deluje pri mnogih naprednih društvih, aglinjo je pomagal ustanovljati Gospodarsko in napredno društvo za šentjakovski okraj, Sokola II., Sokola IV. itd. Gasilsko društvo na Barju ga je uvrstilo v priznanje zaslug med svoje častne člane. G. Indof pa deluje neumorno tudi na socialnem polju in posebno v šentjakovskem okraju vidijo siromaki v njem pravega očeta. Jubilar je imel 15 otrok, od katerih žive še štiri sinovi in štiri hčerke, vsi vzgojeni v strogo narodnem duhu. Zasluznemu možu k jubileju iskreno čestitamo in ključemo se na mnoga leta!

—Lj »Proračun mestne občine ljubljanske za leto 1932. Proračun mestne občine ljubljanske za leto 1932 in sicer mestnega zaklada, 6/onega obligacijskega posojila iz leta 1927, 6/onega gradbenega in investicijskega posojila iz leta 1928, zaklada meštanske imovine, mestne klavnice, mestnega vodovoda, mestne elektrarne, mestne plinarne, mestnega pogrebnege zavoda, mestne zastavljavnice, mestne priprave in ustanovnege zaklada so dogotovljeni in bodo po določbi § 37. občinskega reda 14. dni t. j. ob 24. novembra 1931 do vštete 7. decembra 1931 občanom v mestni posv. (Mestni trg 2) med uradnimi urami ob 8. do 2. na vpogled. Opazke, ki bi jih občani navedli o proračunu, bo občinska uprava vzel pri pretresovanju proračuna v premislek.

—Lj Alpski film Durmitor v Ljubljani. Slovensko planinsko društvo bo predvajalo prihodnji teden v kinu Dvor alpski film »Durmitor«. Film je last Hrvatskega turistijskega kluba »Sljeme« ter prikazuje v divnih slikah po svojih lepota znamenite, pri nas pa še skoro ne poznane planinske pokrajine gorovja Durmitor in sosednjih gorskih velikanov Volujak, Maglić, Bioč. Film je v glavnem delo predsednika H. T. K. Sljeme gda. dr. B. Gušića, ki je v družbi svoje soproge ponovno prepotoval te kraje. Znan predavatelj foto-amater in filmski operater Karlo Koranek je vršil pri snemanju filma kinematografska dela. Njegovo ime jamči, da je film v tehničnem in estetskem pogledu prvovrsten. Opozarjamo že danes slovenske alpiniste in ostalo ljubljansko občinstvo, da si ogleda to zanimivo delo, ki je poleg skaleškega filma »V kraljestvu Zlatogor« edini alpinistični film v naši državi.

—Lj Regulačna dela. Na Krakovskem nasipu in Grudnovem nabrežju betonirajo na zavrnanih obrežjih stopnice, ki drže od cestišč do obrežnega zidu. Stopnice k strugi so potrebne kot perileže, pa tudi za dohod v etrugo. V strugi jih pa zdaj še ne betonirajo, ker še ni poglobljena. Ob ljubljancini

strugi so stopnice v večjih medsebojnih razdaljah, ob Gradaščici pa bolj na goso, ker so ob nji imeli posestniki, katerih posestva meje na Gradaščico, še prej perileže in so jim jih morali pustiti tudi vnaprej. Ljubljani je zopet zaprta. Na Gallusovem nabrežju zopet dvigajo blato iz struge za nasip. Ob zadnjem deževju je voda, ki se je stekala z nabrežja v strugo, na večjih krajih precej raztrgala nov obrežni nasip. To se bo še ponavljalo, dokler ne bo urejena cestna kanalizacija na nabrežju in dokler se ne bo novi nasip dovolj sesedel ter strdil. — Ob novem trnovskem mostu na desnem bregu so zgradili močan oporni zid, ki se spušta od mostu približno 8 m dolžine. Nanj položijo stopnice k strugi. Zid nad vodo bo zaraščen s bršljanom in so v to svrhu napolnili stike s prstjo.

—Lj Božidar Jakac »O Ameriki« je naslov predavanju s filmom, ki ga priredi srednješolska organizacija »Zar« na klas. gimn. v Ljubljani v sredo dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne v dvorani Delavske zbornice. Znani naš umetnik, ki je pred letom prišel iz Amerike, nam bo v živi besedi in v filmu, ki ga je sam izdelal na svojem potovanju, pokazal vse Ameriške lepote in »ogrdoce«, vsa glavna mesta in vse največje naravne in kulturne zanimivosti. Že zadnji pri prvem delu smo se prepričali, da je film poln res zanimivih in poučnih slik, katere nam je razlagal g. Jakac s prepričevalno in zanimivo besedo. To pot bomo gledali mesta Detroit, Chicago, Washington, Pittsburg in v zvezi z umetniškim odhodom še enkrat New York, potem Azore, Lisabono, Gibraltar in Maroko. Z ozirom na poučni pomen predavanja vabimo vse ljubsko dijaštvo, da se prireditve udeleži.

—Lj Oblastna streljanka družina v Ljubljani obvešča članstvo, da se je za tekoče leto prenehalo z ostrim streljanjem na vojaškem strelišču. Obenem obvešča članstvo, da se otvori v ponedeljek dne 7. decembra t. l. ob 8. zvečer sobno streljanje v salonu restavracije »Pri levu« na Gosposvetski cesti in se bo nadaljevalo vsak ponedeljek ob isti uri. Namen strelskih večerov je, da se člani spoznavajo tudi v družabnem življenju, zato se bodo vpeljele razne šaljive tekme i. t. d. Članstvo naprošamo, da se teh večerov v čim večjem številu udeležuje. Odbor.

Samo še danes ob 14.30
nepreklicno zadnjikrat
**UFINI ZVOČNI
KULTURNI FILMI**
v ELITNEM KINU MATICI

—Lj Violinist Karlo Rupel priredi pred svojim odhodom v Pariz v petek, dne 27. t. m. svoj poslovnih koncert v Filharmonični dvorani. V zvezi s profesorjem Jankom Ravnikom, našim prizanim pianistom je našudiral popolnoma nov program čisto komornega značaja. Izvajal bo klasično Mozartovo sonato v g-duru, dalje Cortijev »Antifono con variationi«, Tannmanovo Sonatino in Schuhofovo Sonato. Tako imamo na sporedu dvojje slovanskih del, 1. češko in 1. poljsko, 1. nemško klasično in 1. italijansko novejšee dobe. Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni.

—Lj Samo še danes Ufni kulturni zvočni filmi. Danes ob 14.30 nepreklicno zadnjikrat se bodo predvajali prekrasni Ufni kulturni filmi »Plešči lese«, »Ukročene živali«, »Lov na medvede v Karpatih« itd. Cene nizke! Ne zamudite teh lepih filmov, ki vam bodo nudili mnogo užitka. Predstave v Elitnem kinu Matici.

—Lj Jadranova plesna šola bo v četrtak v Trgovskem domu. Plesni mojster g. Jenko bo učil letošnje plesne novosti. Vljudno vabljemo.

—Lj Miklavž pride tudi letos k Ljubljanskemu Sokolu v Narodni dom. V soboto 5. XII. popoldne ob 16. uri bo obdaroval mladež, zvečer ob pol 21. pa odrasle. Po obdaritvi ples. Sodeluje Sonny boy jazz. Vhod z Bleiweisove ceste.

—Lj Ljubljanski Sokol priredi na predvečer praznika narodnega ujedinenja 30. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani »Uniona« telovadno akademijo z bogatim, povsem novim sporedom. Predprodaja vstopnic od danes naprej pri br. Ljzetu Fuchsu, zlatarju v Šelenburgovi ulici in v društveni pisarni v Narodnem domu. Vstopnina Din 20.—, 15.—, 10.— in 5.—.

—Lj Prezimovanje sobnih rastlin dela marsikomu preglednice. Kdor se hoče o tem najboljše poučiti, naj pride jutri zvečer ob 19. poslušat predavanje našega odličnega rastlinarja univ. prof. dr. Franca Jesenka v predavalnico mineraloškega inštituta na univerzi. Predavanje priredi ljubljanska podružnica SVD in je vstop vsakomur prost.

—Lj Evangeljska cerkevna občina. Jutri uradni dan za stranke in verouk za šolarje. Prihodnja — slavnostna — služba božja se bo vršila 1. decembra ob 10. uri dop. 624-n

—Lj Opozarjamo na oglaš otvoritve damskega salona g. Ante Blažiča, Pred Skofijo 10. 621-n

—Lj Miklavž veter priredi sokolsko društvo »Ljubljana IV.« v soboto dne 5. decembra v veliki dvorani Mestnega doma za mladino točno ob pol 6. uri zvečer in za odrasle ob 8. uri zvečer s plesom. Vabljeni ste vsi. Odbor. 623-n

—Lj Zahvala. Prireditveni odsek društva »Sočec« v Ljubljani se iskreno zahvaljuje vsem društvenim članom in prijateljem, ki so pripomogli k tako lepemu uspehu letošnjega Martinovega večera, predvsem vsem izvrstnim sodelovalcem in velikodušnim podpornikom. 622-n

—Lj Plesni tečaj propagandnega društva so vsako sredo v veliki dvorani Uniona. Prihodnja sredo Miklavž veter v režiji spretnih aranžerjev, nakar opozarjamo vse naše člane v naprej. 625-n

Motociklist vozi po pokončni steni

Slabo zanimanje za senzacijo, ki so jo pripravili Ljubljancanom »smrtni vozači«

Ljubljana, 24. novembra. Ljubljancani so bili vedno prijatelji senzacij, zato jim je tudi dobrodošla največja ob Vegovi ulici. Toda ne le zaradi tega, saj je ta senzacija tako nenavadna, kot nam kaže slika, da se mora zanjo navdušiti še tako zakrknjen zapečjak. Poleg tega pa ima smrtna vožnja sportni značaj ter je zato kar sodobna. Vendar se človek nekoliko zmoti. Ne sicer zaradi smrtno vožnje, nihče ne pri-

v razmerju z velikostjo kroga. Če bi bilo nagnjeno za 90 ločnih stopinj, bi tvorilo pokončno steno kot dirkališče smrtnega vozača. Ko vozač vozi po pokončni steni, pa mu ni treba več vozila okretati, da bi krožilo v krožni smeri, saj vozi po pokončni steni, naravnost kot po ravni cesti. A le s to razliko, da je ta »cesta« nekončna in nagnjena za 90 stopinj. Vozač torej ni treba zavijati vozila ne na desno, ne na levo, po vendar kroži in obenem vo-

čakuje toliko, kolikor vidi, pač pa glede Ljubljancanom. Kdor ve, kako dobro so obiskane vedno naše sportne prireditve, se bo gotovo čudil, kje je naše sportno občinstvo, ker »vratolomnim« produkcijam prisostvujejo tako redki gledalci, da jih lahko sešetejše na prste. 10 je povprečno število prisotnih pri posameznih predstavah.

Baje se Ljubljancani zanašajo na časopise, češ, kaj bi hodil gledat v tem mrazu, saj bodo itak o tem pisali. Zato jim tudi moramo ustreči. Enkrat smo jim pa že opisali vso stvar, zato bo menda zdaj zadostovalo samo nekaj besed.

Na sliki vidimo pokončno steno, na nji pa motociklista, ki se v dvajsetm diru norčuje iz smrti. Dirkališče je prav za prav velika kad, toda ne trnovska, katere dno preide v dvakratnem naklonu v obodno, pokončno steno. Motociklist vozi vedno v smeri, da ima pokončno steno na desni strani.

Znano je, da mora biti dirkališče za avtomobilsko ali motociklistično dirke nagnjeno proti središču kroga, če je cestišče kolobar, sicer bi vozila v diru ne mogla krožiti. Čim večja je hitrost, tem bolj mora biti nagnjeno cestišče, seveda

zi v eni smeri; n. pr. kot, če potuje okrog zemlje v eni smeri, se premikaš naravnost, a obenem krožiš.

Ko je vozilo v zaletu, sihi že po naravnem zakonu zaradi sile vztrajnosti naprej ter bi se ba se neprestano premikalo tudi brez pogona, če bi ne bilo trenja. Zalet je tako silen, da vozilo ne more pasti na tla, čeprav visi takorekoč v zraku. Vztrajnost torej premaga težnost, ali privlačnost zemlje, in senzacija je tu: motociklist drvi po pokončni steni. Poleg vztrajnosti, nastopa v tem primeru tudi sredobezna sila. Vozilo vozi v majhnem krogu po obodu in čim hitreje kroži, tem bolj težil od središča kroga, tem bolj pritiska na obod. Zato se tudi vozač čuti na motociklu tem bolj varnega, čim bolj drvi. Ne sme pa seveda imeti omotice in prisoten mora biti, sicer lahko vseeno izgubi ravnotežje, posebno tedaj, ko počenja v divjem diru razne vravolije, čepi na motociklu, ali sedi na njem kot kaže slika.

Najbrž ne bo imel pri nas toliko poenemalcev kot Strohschneider, zato pa si bo pridobil tem več resničnih občudovalcev, a seveda le pri omih, ki si ogledajo njegove produkcije.

Zanimivo strokovno delo

Dr. Milan Vidmar: Zanimivosti elektrotehnike in njenega gospodarstva. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1931. »Pota in cilje« zv. 20. str. 207.

Razmeroma skromna knjižnica domačih strokovnih del je te dni narasla za veljavno pridobitev, to je knjigo univ. prof. dr. Milana Vidmarja: Zanimivosti elektrotehnike in njenega gospodarstva. Pisatelj, ki uživa tudi v inozemskem znanstvenem svetu velik ugled, je črpal iz svoje globoke erudicije in svojih dolgoletnih izkušenj, da je napisal to aktualno delo. V uvodu izraža željo, da bi postala skrivnost elektrotehnike dostopna vsem slojem. Pa tudi najresnejši strokovnjak bo našel v priložnem delu veliko gradivo. Dandanes ni izbratenca, ki bi se živo ne zanimal za ta predmet, stoječ v središču sodobne civilizacije in gospodarstva. Nedvomno je napravil pisatelj veliko uslugo tudi mladini, ki dobi le redkokdaj izpod strokovnjaka peresa originalno, popularno napisano učno knjigo.

Gradivo je dr. Vidmar razporedil tako, da obravnava najprej teorijo električne energije, potem pa njeno gospodarsko uporabnost. V prvih poglavjih uvaja pisatelj lajka v skrivnostni elektrotehnični svet. Brez formul, računov in učenih pojmov nazorno popisuje bistvo elektrike in magnetizma. Iz preprostih, lahko umljivih pojavov in vsakdanjega življenja razlaga najskrivnostnejše fizikalne pojave. Dalje opisuje svojstva in razlike enakomernih in izmeničnih tokov. Višek elektromagnetnih skrivnosti obravnava peto poglavje knjige, kjer razpravlja pisatelj o magnetni indukciji in transformaciji. Nato razglablja tehnično gospodarske probleme v zvezi s studijem o prenosu električne energije. Podano je bistvo električnega stroja in drugih električnih aparatov, kakor n. pr.: telefona, brezžične telegrafije in telefonije itd. Potem teoretičnem uvodu preide pisatelj na razpravo gospodarskih vprašanj. Najprej so razloženi splošni problemi, zlasti problem belega in črnega premoga. Temu sledi opis električnih central, vprašanje cene električnega toka in njegova uporaba v industrijskih in obrtniških podjetjih. Za sklep podaja pisatelj sliko električnega gospodarstva v Jugoslaviji in podpira svoja izvajanja s podrobnimi statističnimi podatki.

Tako torej zasluži knjižica, ki je opremljena s preglednimi risbami in zanesljivimi tabelami naše najtoplejše priporočilo.

Ženske zborujejo.

— Dobro vemo, kaj hočemo. Popolnoma se hočemo osvoboditi moškega jarma, nismo več moške kreature. enake jim hočemo biti, nihče več nam ne sme braniti obleči moške hlače, saj ni nič bolj suženjskega kot to.

OTVORITEV DAMSKEGA SALONA PRED SKOFIJO 10

Naznanjam cenjenim damam, da sem opremil svoj novo otvorjeni damski salon s tehnično najdovršnejšimi in najmodernejšimi aparati za trajno in vodno ondulacijo in vsa v to stroko spadajoča dela. — Ker imam zaposlene le prvovrstne moči, morem jamčiti za res strokovnjsko delo.

Cene konkurenčne! — Posetite me! Ne bo vam žal!

ANTE BLAŽIČ

SALON ZA DAME IN GOSPODE
PRED SKOFIJO 10.

Vhod tudi skozi vežo!

Vhod tudi skozi vežo!

Moja žena hohštaplerica!

Emile Gaborian:

Vampirji velemesta

Roman

Minilo je pet dni Norbert še ni bil prebolel tega udarca, ko ga je zdravnik zjutraj poklical k oknu in mu svečano sporočil, da je vojvodinja de Champdoce noseča.

Zares, vojvodinja de Champdoce je bila noseča in to je bila tajna, ki jo je hotela izdati markizu de Croisenoisu, ko je vstopil v spalnico njen mož.

To je bila misel, ki jo je priklepala na domače ognjišče in ji dajala moč, da je kljubovala solzam in prošnjam Georga de Croisenoisa, ko jo je na kolenih prosil, naj pobegne z njim.

Ta novica je pa v Norbertu zopet zdrnila vso divjo jezo. Prebledel je in oči so se mu srdito zaiskrile. Vendar je pa napel vse sile in se premagal, da bi zdravnik ne zaslišal, kaj se godi v njegovi duši.

— Hvala, doktore, — je zamrmral, — hvala za veselo novico. — Ah, kako sem srečen... Toda dovolite, da odhitim k vojvodinji.

Toda namesto da bi odšel k svoji ženi, je hitel Norbert v knjižnico, a se zaklenil v njo. Vest o ženinini nosečnosti ga je bila spravila iz ravnostnega, čim bolj je o tem razmišljal, tem bolj je bil prepričan, da ga je žena varala. Prvi hip je dvomil, zdaj je bil pa že trdno prepričan, da otrok ni njegov.

In ta pankert naj bi rasel v njegovi hiši, nosil njegovo ime in pozneje podedoval ogromno premoženje rodbine Champdoce?

— Ah, nikoli! — je vzklilnil. — Nikoli! — Raje ga lastnorčno zadavim! Pred vojvodinjo je skril vse svoje ogorčenje in bil je z njo zelo obziren. Sicer je pa moral paziti, da bi ga ne izdala. Zagonetna Croisenoisova usoda je bila divnila mnogo prahu in pismu, ki ju je bil oddal na pošto Jeanov sel, nista pomirili niti policije, niti javnega mnjenja.

Toda vsega se človek naveliča. Ljudje so pozabili tudi na Croisenoisa in Norbert je lahko mislil, da ga nikoli ne bo zadela pravična kazen za zločin.

Zivel je v svoji palači sam, mračen, vedno zamišljen, vedno pod vplivom fiksne ideje. Ni mogel odvrtni misli od otroka, ki se je pripravljala priti na svet. Neprestano je mislil nanj. Nebroj misli mu je rojilo po glavi, toda vedno se je vračal k tisti, ki mu je bila prva šinila v glavo: Podtakniti vojvodinji drugega otroka, ki bi ga bilo treba neke dobiti.

Slednjič se je odločil za ta korak in svojemu zvestemu služabniku Jeanu je naročil, naj mu preskrbi otroka. In zgodilo se je prvič, da se je Jean uprl. To se mu je zdelo podlo in trdil je celo, da prinese zamenjava otroka Norbertu

nesrečo. Ko je pa zvedel, da bi se Norbert obrnil na koga drugega, je s težkim srcem obljubil preskrbeti mu tujega otroka.

Nakana je bila zelo nevarna, skri-vaj zelo težko izvedljiva in potrebna je bila izdatna pomoč srečnega naključja, da bi šlo vse gladko od rok.

Ni pa še minilo mesec dni, ko je Jean sporočil svojemu gospodarju, da jamči za vse, samo če se mu posreči pripraviti vojvodinjo do tega, da se naseli v gradu L... blizu Montoire, pripadajočem rodbini de Champdoce.

Takoj drugi dan se je odpeljal s svojo ženo v L...

Uboga vojvodinja! Bila je samo še senca same sebe. Kdor bi jo bil videl tako blede in prepadeno, bi ne spoznal v nji lepe, bistroumne in vedno vesele Marie de Pymandour.

Norbert in njegova žena sta živela tu pod skupno streho kot tujca. Često je minilo več tednov, ne da bi se videla. Če sta s imela kaj sporočiti, sta storila to pismeno.

Grad L... je bil imenitno izbran. Vojvodinja je bila navezana v njem samo na svojega moža. Pomoči ni mogla pričakovati od nikogar. Njen oče, grof de Pymandour, je bil že v grobu, ob volitvah se je preveč razburjal, pa ga je zadela srčna kap.

Kaj se je zgodilo, ko je vojvodinja poročila?

Tajna je bila dobro ohranjena. Samo listek, na katerem je bilo z drhtečo roko nesrečne matere zapisano: »Usmilite se me, vrnite mi molega otročka!« je prišel o grozni borbi, ki je gotovo sledila porodu.

Sluga Jean je odnesel dete vojvodinje de Champdoce v vendosko najdenišnico. Otroci, ki je bil krščen na ime Anne Rene Goutran de Dompair, markiz de Champdoce, je bil sin ubogega dekleta iz okolice Montoire, ki se je pisala Fougereuse.

XIX.

Tu je pa bilo naenkrat konec Mascartovega rokopaša.

Paul Violaine je položil zvezek na mizo in vprašal presenečeno:

— In to je vse?

Bil je pa že skrajni čas, da je sledil konec, kajti glas mu je že odpovedal službo.

Čeprav je čital hitro, je rabil dobrih šest ur, da je prečital to dolgo in žalostno zgodbo blaznosti in zločinov slavnega rodu Champdoce.

Mascartot je poslušal z očitnim zadovoljstvom avtorja, ki zre ponosno na svoje delo.

Dr. Hortebize je začudeno vzklilnil:

— Zda pa že razumem grozo Diane de Mussidan! A jaz sem te dolžil, da nisi dovolj previden, dragi Baptistine!... Da, prav praviš kdor ima tako orožje v rokah, lahko vse doseže... Gospa de Mussidan bo dala svojo hčerko tistemu, ki ga izberemo mi...

Toda Mascartot ni imel časa zadržati se s tem neznatnim uspehom.

— To še ni vse. — je nadaljeval. —

Vse nerazumljivo mi je pojasnil oče te intrige Dauman...

— Prezident?... Kaj je še živ?

— Seveda je. In on je na naši strani. Ni sicer več mlad, malo sključen je že, noge vlačijo za seboj, vid mu peša, toda možgane ima še zdrave. Vse podrobnosti dvoboja in smrti junaškega Georga de Croisenoisa mi je pa skoraj narekovala Karolina Schimel. Nesrečnica jo je res nameravala mahitati za sorodnikom v Ameriko...

Toda prispela je samo do Havra. Lepa postava in namazan jezik mladega mornarja, ki se je z njim seznanila v pristanišču, so takoj izpremenili njen sklep. Dokler je bilo kaj denarja, ki ji ga je bil dal Jean, je bil mornar najljubeznejši fant na svetu... Z zadnjim tisočakom lahkoverne Karoline je pa brez sledu izginil. Karolino je pahnila lastna neprevidnost v bedo, vrnila se je v Pariz, kjer je gladovala...

Nazadnje se je zatekla k vojvodi de Champdocu... Vojvoda se je dobro zavedal nevarnosti, ki mu je pretila z njenim povratkom, pomagal ji je in si prizadeval preskrbeti ji službo. Toda Karolinino slabo vedenje je prekrizalo vse njegove račune. Končno se je vojvoda udal v svojo usodo in Karolinino izsiljevanje se je ponavljalo skoraj vsak dan. Zdaž živi Karolina zelo neredno. Grize jo vest, nekaj časa dela, potem pa pohajkuje ali pa pusti vse in jo mahne v palačo Champdocov po denar. Kljub temu je pa ves čas držala svojo prisego in da ni pijanka, dvomim, da bi se bilo Tantainu posrečilo spraviti kaj iz nje.

Zdaž vam pa moram povedati konec zgodbe, ki vam jo je Paul prav kar prečital, — je pripomnil Mascartot. — Je preprost in žalosten.

Vojvoda in vojvodinja sta bila mlada, obdana s knežjim razkošjem, toda njuno življenje je bilo uničeno, vse je bilo mrtvo. Dom je bil obema pravi pekkel; prizadevala sta si pa ohraniti harmonijo vsaj na zunan in to je šlo večinoma gladko.

Vojvodinja se je pečala z dobrodelnostjo. Vojvoda je pa iskal uteh v delu in ko je izpolnil svojo izobrazbo, je zavzel v družbi odlično mesto.

— Kaj pa Diana de Mussidan? — je vprašal Catenac.

— Saj baš to sem vam hotel povedati. Ta ženska bi se ne bila čutila mlačevane, če bi ne bil Norbert zvedel, da se mora samo nji zahvaliti za vso svojo nesrečo. Po povratku iz Italije je nekega dne Norbertu vse priznala.

Da, drznila si je povedati mu naravnost v obraz, da je ona poglajala vojvodinjo v Croisenoisovo naročje; povedala mu je, da mu je ona pisala tisto usodno pismo, čim je zvedela, da se namerava vojvodinja in de Croisenois sestati.

— In je ni ubil? — je vzklilnil Hortebize.

— Nobenega lasu ni skrivil na njeni krasni glavi, — je odgovoril Mascartot.

Kemična analiza ljubezni

Originalna teorija londonske zdravnice o človeškem značaju

Misel, da bi kemično analizirali tudi ljubezen, ni nova. Zakaj so nam nekateri ljudje simpatični, čeprav niso lepi, bogati, mladi itd.? Simpatija in njen višek — ljubezen, si ne da ukazovati. Prej bi človek dejal, da ima svoj globlji vzrok, da je posledica biološkega procesa. O tem je prepričana tudi londonska zdravnica E. Tulley Yungova, ki je nedavno predavala o svojih raziskavanjih in teorijah.

Če se srečata v nesrečnem zakonu dva docela različna značaja in če se prepri na dnevnem redu, je po mnenju londonske zdravnice kriva kemična sestava teles obeh zakoncev. Tulley Yungova trdi, da se bodo morali v bodoče podvreči kemični analizi vsi zaročenci. Vse zakonske zveze, o katerih je predavateljica na podlagi telesne in duševne analize pravila, da bodo srečne, so res srečne. Tkivo človeškega telesa obstoji baje iz 6 različnih prvin, ki se po njih ravna značaj človeka. Po tem, katere lastnosti prevladujejo, se dele ljudje v 22 kategorije.

Dr. Yungova je podrobno opisala vseh 22 človeških tipov. Tip št. 1 se imenuje kalcium-tip. Človek tega tipa ima modre oči in nežno polt, je nekoliko zamišljen in nerad govori. Humor imajo taki ljudje redko. Te vrste ljudi hodijo zgodaj spat in rano vstajajo. Delo jih veseli, za zabave pa niso navdušeni. Novotarij nimajo radi. V poznejših letih se izogibljejo družbe in ljudi sploh. Najčistejši predstavnik tega tipa postanejo na stara leta čudaki. Navadno se pa ta tip ne pojavlja čist. Zakonske zveze kalcijevega moža z nitrogено ženo so že po naravi nesrečne. Nitrogeni tip hrepeni po razvedrilu in zabavi. Najbolj je razigran okrog polnoči. Zjutraj rad dolgo spi. Neprestano ga mikajo nove pustolovščine. Duševno je čil, ljubi izpremembo, rad menja družbo in običaje, včasih pa tudi nazore. Nitrogene ženske so romantičnega značaja. Včasih jih obide sentimentalnost. Kalcijev mož ne more biti sren z nitrogено ženo.

Kemik, ki bo v bodoče analiziral zaročence značaje, bo kalcijevemu možu svetoval, naj si izbere ogljikovo ženo. Cisto drugačen je kisikov tip. Kisikovi ljudje so najbolj gibčni in se najlažje vsemu prilagode. Radi pomagajo drugim in v družbi so vedno priljubljeni. Navadno postanejo politični vodje, radi potujejo po svetu, ali pa so dobri trgovci in trgovski potniki. Prijateljstvo imajo že preveč. Kisikov mož pa ne more biti sren in zadovoljen ob strani kalcijeve žene. Debeluhasti, komodni, mirni ljudje spadajo med fosforove tipe. Tipi se ne pojavljajo povsem čisti. In v tem je baš težava pri proučevanju značaja. Zmes značajev je treba preiz-

kušati in presojati po prevladajočih elementih. Dr. Yungova trdi, da se morajo značaji bodisi izpopolnjevati, ali pa imeti kaj skupnega. Nikoli ne smemo vlivati v ogenj olja, kar je povedano v prispodobi, toda dovolj jasno. Ljudje, ki imajo premalo železa in kisika, so po mnenju londonske zdravnice nagnjeni k zločinstvu. Mnogo žvepla in kisika tvorijo organizatorski talent, toda taki ljudje so nagle jeze in se radi spozabijo.

Moja žena hohštaplerica!

Novo sredstvo proti revmatizmu

Zdravnik dr. Milner je predaval v Leipzigu o novem sredstvu proti sklep-nemu revmatizmu. Dejal je, da so revmatična obolenja prav za prav še mnogo bolj pogosta, kakor se splošno misli. Mnoge bolezni, ki so prav za prav revmatičnega značaja, lečijo zdravniki zaradi netočne diagnoze kot druge bolezni. V mnogih primerih mislijo, da gre za notranje bolezni, v resnici pa gre za revmatizem medrebrnega živca. Isto velja za noge, kjer zdravniki radi najdejo kakršnokoli abnormalnost, če bi pa postavili točno diagnozo, bi spoznali, da gre za vnetje nožnega živca ali za mišični revmatizem. Posebno pogosto se preze revmatizem v ramah.

Proti sklepnemu revmatizmu pripo-roča dr. Milner novo, neškodljivo, toda zelo učinkovito sredstvo, in sicer nekaj kapljic čiste koncentrirane karbolne kisline, ki jih je treba vbrizgati v sklepe. Bolečine takoj ponehajo in človek se lahko zopet normalno giblje. Sama ena injekcija nekaj kapljic karbolne kisline zadostuje, drugo pa opravi toplota in človek se te neprijetne bolezni kmalu odriža.

Zdravniki so se torej resno lotili revmatizma in gotovo mnogi ljudje komaj čakajo, da se jim posreči najti res učinkovito sredstvo proti temu zlu. Zdrnjči smo poročali, da je odkril dr. Karp novo sredstvo proti sklepnemu revmatizmu in sicer serum, ki se napravi iz krvi revmatičnega človeka in vbrizga drugemu revmatiku. Te injekcije se ponavljajo 5 — 6 dni in potem revmatizem izgine. Enostavnejša je torej metoda dr. Milnerja in tudi lečenje je prej končano, če je res, kar trdi učejak o karbolni kislini kot učinkovitem sredstvu proti sklepnemu revmatizmu.

SOKOLI! DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJU!

Tiskarna „Sava“ d. d. v Kranju naznanja tužno vest, da je njen soustanovitelj in član upravnega sveta, gospod

Janko Sajovic

odlikovan z redom Jugoslovenske krone IV. stopnje, sv. Save III., IV. in V. stopnje in z zlato kolajno za državljanske zasluge trgovec, starosta gasilske župe, bivši župan starosta Sokola itd., itd.

danes nenadoma preminul.

Pogreb bo v sredo ob 15.30.

Ohranimo mu hvaležen časten spomin!

Kranj, dne 23. novembra 1931.

STANOVANJE TREH SOB
s pritliklinama oddam takoj v enodružinski hiši. Poizve se v Zgornji šiški, Vodnikova 54.

PEKOVSKEGA VAJENCA
zdravega in močnega. 15 let starega dečka, ki ima veselje do pekarskega stanu — sprejem. Hrana in stanovanje brezplačno. Tedenska nagrada 55 Din. Učna doba 3 leta. Gospodar je Slovenec. — Grad-ska parna pekarna v Splitu. 3269

POZOR OBRTNIKI!
Naprodaj je nova hiša z nekaj vrta in njivami. Pripravna je za vsakega obrtnika ali kot le-novišče. Solnčna kopel, lepa lega, voda v kleti in kuhinji Vse-litev takoj mogoča. Stoji ob banovinski cesti, 20 minut od kolodvora. Pojasnila daje Jagnez Močnik pri Radovljici 37. 3268

SOBICO
malo, preprosto, s posebnim vhodom, išče gospod čez dan študije. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Naro-da« pod »Sobica 3267«.

Snežne čevlje in galoše

sprejema v popravilo

M. TREBAR, Ljubljana, SV. PETRA CESTA ŠT. 6.

Eksistenca za 2000 šilingov

Izdelovanje vsakdanjih potrebščin, 35% zaslužek, opravlja se iz stanovanja, mesečni zaslužek do 500 šilingov za prid-nega, resnega človeka. — Dopisi pod: »Wiener protokollerte Firma« na Annonc. Esp. Ed. Braun, Wien I., Strobelg. 2.

Bombažna finopredilnica

v inozemstvu (10.000 vreten) se prav ugodno odda proti ustreznim soudeležbi in hipotekarni varnosti. Želi se event. priklop k že obstoječi tkalnici. Vsa naprava se pa tudi prodaja proti gotovini ali zavar-sčini kupnine. Interesenti naj se javijo pod šifro W 12942 na Publicitas (Zürich) Schweiz. 3188

JUGOSLOVANSKA GASILSKA ZVEZA »LJUBLJANA« javlja svojim tovarišem, da je njen član »Tehničnega odseka« in župni načelnik v Kranju, tovariš

JANKO SAJOVIC

dne 23. novembra 1931. preminul.

Dragemu tovarišu, neumornemu in požrtvovalnemu gasilskemu delav-cu večna slava in poslednji tovariški

Na pomoč!

V Ljubljani, dne 24. novembra 1931.

ZVEZNO PREDSEDNIŠTVO.